

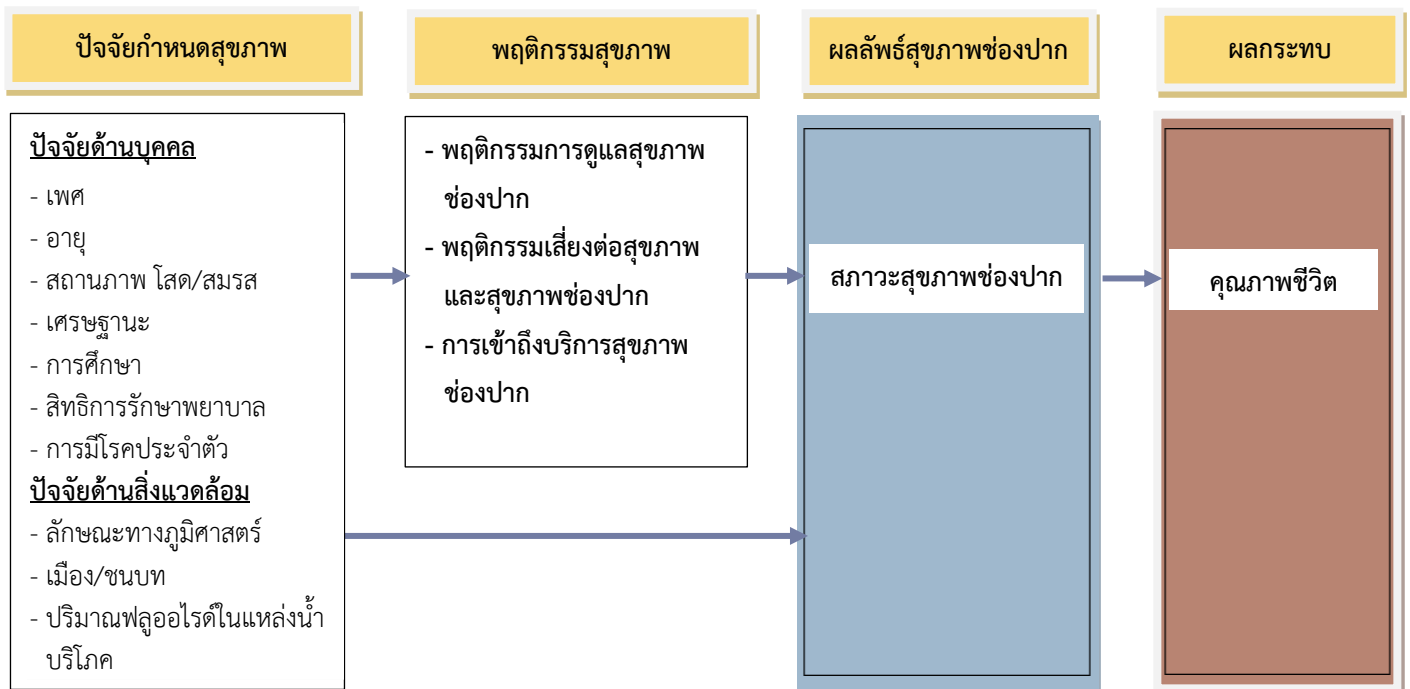
รายงานสรุปการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาเครื่องมือ

การสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากแห่งชาติร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ

ระหว่างวันที่ ๑๘ - ๑๙ มกราคม ๒๕๖๕ ณ โรงแรมทีเค พาเลซ แอนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร

ตามที่ สำนักทันตสาธารณสุข ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) ข้อตกลงสวรส.เลขที่ ๖๔-๒๑๙ ในการดำเนินโครงการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากแห่งชาติ ครั้งที่ ๙ พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖ (ระยะที่ ๑) เพื่อสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปาก พฤติกรรม ปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพช่องปาก และผลกระทบจากสุขภาพช่องปากต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในระดับประเทศ โดยได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาเครื่องมือการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากแห่งชาติร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ ระหว่างวันที่ ๑๘ - ๑๙ มกราคม ๒๕๖๕ ณ โรงแรมทีเค พาเลซ แอนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาข้อมูลที่ต้องการจากการตรวจและการสัมภาษณ์ และสร้างเครื่องมือการเก็บข้อมูล ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญจากคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยนเรศวร และผู้เชี่ยวชาญด้านทันตสาธารณสุขจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๕๐ คน

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual framework)

Conceptual framework ดัดแปลงมาจาก Andersen and Davidson, 1997

กลุ่มตัวอย่างในการสำรวจ ประกอบด้วย ๗ กลุ่มอายุ ได้แก่ กลุ่มอายุ ๓ ปี ๕ ปี ๑๒ ปี ๑๕ ปี ๓๕ - ๔๔ ปี ๖๐ - ๗๔ ปี และ ๘๐ - ๘๕ ปี

ขนาดตัวอย่างในการสำรวจ

อายุ	เหนือ			กลาง			ตะวันออกเฉียงเหนือ				ใต้		กทม.	รวม
	เขต ๑	เขต ๒	เขต ๓	เขต ๔	เขต ๕	เขต ๖	เขต ๗	เขต ๘	เขต ๙	เขต ๑๐	เขต ๑๑	เขต ๑๒	เขต ๑๓	
๓	๔๔๘	๓๓๖	๓๖๘	๒๔๐	๓๘๔	๓๐๔	๔๓๒	๔๐๐	๔๔๘	๔๔๘	๒๔๐	๔๐๐	๔๒๐	๔,๘๖๘
๕	๒๔๐	๒๔๐	๒๔๐	๒๔๐	๒๔๐	๒๔๐	๒๔๐	๒๔๐	๒๔๐	๒๔๐	๒๔๐	๒๔๐	๒๕๒	๓,๑๓๒
๑๒	๔๐๐	๓๘๔	๔๐๐	๔๐๐	๕๒๘	๓๖๘	๒๕๖	๒๔๐	๓๓๖	๒๗๒	๖๔๐	๔๓๒	๕๘๘	๕,๒๔๔
๑๕	๓๐๔	๒๘๘	๒๕๖	๒๔๐	๓๐๔	๒๔๐	๒๔๐	๒๔๐	๒๗๒	๒๔๐	๓๕๒	๒๕๖	๓๘๔	๓,๖๑๖
๓๕-๔๔	๒๔๐	๒๔๐	๒๔๐	๒๔๐	๒๔๐	๒๔๐	๒๔๐	๒๔๐	๒๔๐	๒๔๐	๒๔๐	๒๔๐	๒๔๐	๓,๑๒๐
๖๐-๗๔	๒๔๐	๒๘๘	๔๖๔	๕๖๐	๕๗๖	๔๘๐	๒๔๐	๒๔๐	๒๕๖	๒๔๐	๓๘๔	๔๖๔	๔๒๐	๔,๘๕๒
๘๐-๘๕	๑๒๔	๘๐	๘๐	๑๒๔	๑๒๔	๑๒๔	๑๑๒	๙๖	๑๔๔	๙๖	๙๖	๙๖	๑๔๔	๑,๔๔๐
รวม	๕,๙๐๐			๖,๔๓๖			๗,๑๖๘				๔,๓๒๐		๒,๔๔๘	๒๖,๒๗๒

พื้นที่ในการสำรวจ

ดำเนินการสำรวจใน ๒๕ จังหวัด คือ กรุงเทพมหานคร (เขตพญาไท วังทองหลาง คลองสามวา พระโขนง หนองปรือ บางกอกใหญ่) และ ๑๒ เขตสุขภาพ เขตละ ๒ จังหวัด รวม ๒๔ จังหวัด ได้แก่ เชียงราย แพร่ ตาก พิษณุโลก กำแพงเพชร ชัยนาท อ่างทอง ปทุมธานี สุพรรณบุรี ราชบุรี ฉะเชิงเทรา ระยอง กาฬสินธุ์ มหาสารคาม หนองคาย นครพนม ชัยภูมิ บุรีรัมย์ ยโสธร ศรีสะเกษ ชุมพร กระบี่ พัทลุง และสตูล

ประเด็นข้อมูลที่ต้องการสำรวจประกอบด้วย

	Index ที่ใช้	๓ ปี	๕ ปี	๑๒ ปี	๑๕ ปี	๓๕-๔๔ ปี	๖๐-๗๔ ปี	๘๐-๘๕ ปี
๑. ข้อมูลจากการตรวจสุขภาพช่องปาก								
สถานะฟัน และความต้องการการรักษา								
โรคฟันผุ	Caries Index อ้างอิง WHO 5 th edition	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
รากฟันผุ	Caries Index อ้างอิง WHO 5 th edition					✓	✓	✓
สถานะฟันตกกระ	DEAN's Index			✓				
สถานะปริทันต์	Gingival bleeding scores			✓	✓	✓	✓	✓
	Pocket scores					✓	✓	✓
ความสะอาดของฟัน	Visible plaque	✓						
	Plaque Index		✓					
การสบฟัน						✓	✓	✓
การใส่ฟันและความต้องการใส่ฟัน						✓	✓	✓
ฟันสึก						✓	✓	✓

	Index ที่ใช้	๓ ปี	๕ ปี	๑๒ ปี	๑๕ ปี	๓๕-๔๔ ปี	๖๐-๗๔ ปี	๘๐-๘๕ ปี
๒. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์								
คุณภาพชีวิต	Child-OIDP			✓				
โรคประจำตัวทางร่างกายที่สัมพันธ์กับช่องปาก						✓	✓	
พฤติกรรมดูแลสุขภาพช่องปาก		✓	✓	✓	✓	✓	✓	
พฤติกรรมบริโภคขนม/เครื่องดื่ม		✓	✓	✓	✓	✓	✓	
พฤติกรรมสูบบุหรี่/เคี้ยวหมาก				✓	✓	✓	✓	
พฤติกรรมใช้บริการสุขภาพช่องปาก				✓	✓	✓	✓	
๓. ข้อมูลปริมาณฟลูออไรด์ในแหล่งน้ำบริโภคในชุมชน								

สรุปประเด็นในการสัมภาษณ์แต่ละกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ	ประเด็นการสัมภาษณ์		
	ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป	ส่วนที่ ๒ พฤติกรรมสุขภาพช่องปาก	ส่วนที่ ๓ การรับรู้ การรับบริการ ด้านสุขภาพช่องปาก และ คุณภาพชีวิตที่สัมพันธ์กับช่องปาก
๑๒ ปี	<ul style="list-style-type: none"> เพศ อายุ น้ำหนัก ส่วนสูง ศาสนา 	<ul style="list-style-type: none"> พฤติกรรมแปรงฟัน พฤติกรรมกินขนมและเครื่องดื่มที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพช่องปาก พฤติกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพช่องปาก 	<ul style="list-style-type: none"> ประวัติการปวดฟัน การหยุดเรียน การตรวจฟัน /การรักษา แหล่งความรู้
๑๕ ปี	<ul style="list-style-type: none"> เพศ อายุ น้ำหนัก ส่วนสูง ศาสนา การศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> พฤติกรรมแปรงฟัน พฤติกรรมกินขนมและเครื่องดื่มที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพช่องปาก พฤติกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพช่องปาก 	<ul style="list-style-type: none"> ความพึงพอใจต่อสุขภาพช่องปาก ปัญหาสุขภาพช่องปาก การตรวจฟัน /การรักษา สวัสดิการสุขภาพ แหล่งความรู้
๓๕-๔๔ ปี	<ul style="list-style-type: none"> เพศ อายุ น้ำหนัก ส่วนสูง ศาสนา สถานภาพการสมรส อาชีพ 	<ul style="list-style-type: none"> พฤติกรรมดูแลช่องปาก พฤติกรรมบริโภคเครื่องดื่มที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพช่องปาก พฤติกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพช่องปาก 	<ul style="list-style-type: none"> ความพึงพอใจต่อสุขภาพช่องปาก ปัญหาสุขภาพช่องปาก การไปหาหมอฟัน แหล่งความรู้

กลุ่มอายุ	ประเด็นการสัมภาษณ์		
	ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป	ส่วนที่ ๒ พฤติกรรมสุขภาพช่องปาก	ส่วนที่ ๓ การรับรู้ การรับบริการ ด้านสุขภาพช่องปาก และ คุณภาพชีวิตที่สัมพันธ์กับช่องปาก
	<ul style="list-style-type: none"> • สวัสดิการสุขภาพ • รายได้ • การศึกษา • โรคประจำตัว 		
๖๐-๗๔ ปี	<ul style="list-style-type: none"> • เพศ • อายุ • น้ำหนัก • ส่วนสูง • ศาสนา • สถานภาพการสมรส • อาชีพ • สวัสดิการสุขภาพ • รายได้ • การศึกษา • โรคประจำตัว 	<ul style="list-style-type: none"> • พฤติกรรมการดูแลช่องปาก • พฤติกรรมการบริโภค เครื่องดื่มที่เกี่ยวข้องกับ สุขภาพช่องปาก • พฤติกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ สุขภาพช่องปาก 	<ul style="list-style-type: none"> • ปัญหาการบดเคี้ยว • อาการปากแห้ง • การไปหาหมอฟัน • แหล่งความรู้
๘๐-๘๕ ปี	ไม่มีการสัมภาษณ์		

หมายเหตุ ดูรายละเอียดแบบตรวจสุขภาพช่องปากและแบบสัมภาษณ์ที่สรุปจากการประชุมในภาคผนวก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ
การสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากแห่งชาติ ครั้งที่ ๙ พ.ศ.๒๕๖๕ - ๒๕๖๖

กลุ่มเด็กปฐมวัย

๑. ศ.(พิเศษ) ทพญ.ชุตติมา	ไตรรัตน์วรกุล	คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๒. รศ.ทพ.ประทีป	พันธุมวณิช	ผู้เชี่ยวชาญด้านทันตสาธารณสุข
๓. ผศ.ทพญ.ดร.วรางคณา	จิรรัตน์โสภาก	คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
๔. ผศ.ทพญ.เสมอจิต	พิชพรชัยกุล	คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
๕. ทพญ.จันทนา	อึ้งชูศักดิ์	ทันตแพทย์ทรงคุณวุฒิ
๖. ทพญ.ศรีสุดา	ลีละศิธร	ทันตแพทย์เชี่ยวชาญ
๗. ทพญ.นพวรรณ	โพชนกุล	สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย
๘. ทพ.ณัฐพงศ์	กันทะวงศ์	สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย

กลุ่มวัยเรียน

๑. ศ.ทพญ.ดร.สุดาดวง	กฤษฎาพงษ์	ผู้เชี่ยวชาญด้านทันตสาธารณสุข
๒. ทพ.อิสระพงศ์	แก้วกำเหนิดพงษ์	คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๓. ทพญ. ปิยะดา	ประเสริฐสม	ทันตแพทย์ทรงคุณวุฒิ
๔. นางชนิษฐ์	รัตนรังสิมา	ผู้เชี่ยวชาญด้านทันตสาธารณสุข
๕. ทพญ.กรกมล	นิยมศิลป์	สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย
๖. ทพญ.จิราพร	ชิตดี	สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย

กลุ่มวัยรุ่น

๑. ศาสตราจารย์ ทพญ.ศิริเพ็ญ	อรุณประพันธ์	วิทยาลัยทันตแพทยศาสตร์นานาชาติ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
๒. ทพญ.วิกุล	วิศาลเสสถ์	ทันตแพทย์ทรงคุณวุฒิ
๓. รศ.ดร.ทพ.ทรงชัย	ฐิตโสมกุล	คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
๔. ทพญ.ภัทราภรณ์	หัสติเสวี	สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย

กลุ่มวัยทำงาน

๑. รศ.ดร.ฉวีวรรณ	บุญสุยา	ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ
๒. ทพ.สุธา	เจียรมณีโชติชัย	ผู้เชี่ยวชาญด้านทันตสาธารณสุข
๓. ผศ.ทพญ.ดร.ปิยะนารถ	จาติเกตุ	ผู้เชี่ยวชาญด้านทันตสาธารณสุข
๔. รศ.ทพญ.ดร.วราอนุช	ปิติพัฒน์	คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
๕. อ.ทพ.ดร.อรธฤตมิ	เลิศพิมลชัย	คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๖. ทพญ.นนทินี	ตั้งเจริญดี	สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย
๗. ทพญ.นันทน์มนัส	แย้มบุตร	สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย
๘. ทพญ.วรมน	อัครสุด	สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย
๙. ทพญ.วาสนี	เกียรติอดิศร	สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย

กลุ่มผู้สูงอายุ

๑. ผศ.ทพญ.ดร.ยุพิน	ส่งไพศาล	ผู้เชี่ยวชาญด้านทันตสาธารณสุข
๒. ทพญ.สุปราณี	ดาโลดม	มูลนิธิทันตนวัตกรรมในพระบรมราชูปถัมภ์
๓. ผศ.ทพญ.ดร.กันยารัตน์	คอวนิช	คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๔. ผศ.ทพญ.ดร.จุฑารัตน์	นิมเรือง	คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
๕. อ.ทพญ.ดร.รัชฎา	น้อยสมบัติ	คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
๖. ทพญ.วรางคณา	เวชวิธิ	สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย
๗. ทพญ.สุรัตน์	มงคลชัยอรัญญา	สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย
๘. ทพ.พุลพฤกษ์	โสภารัตน์	สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย
๙. ทพ.พงศธร	จินตกานนท์	สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย
๑๐. ทพญ.พัชรวรรณ	สุขุมาลินท์	สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย

ภาพประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาเครื่องมือ
การสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากแห่งชาติร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ
ระหว่างวันที่ ๑๘ - ๑๙ มกราคม ๒๕๖๕ ณ โรงแรมทีเค พาเลส แอนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร

ภาพประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาเครื่องมือ
การสำรวจสถานะสุขภาพช่องปากแห่งชาติร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ
ระหว่างวันที่ ๑๘ - ๑๙ มกราคม ๒๕๖๕ ณ โรงแรมทีเค พาเลซ แอนด์ คอนเวนชัน กรุงเทพมหานคร

